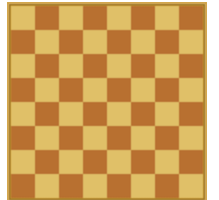

Drifter

Antológia

Polgár Judit kétsorosai Tandori Dezső fordításában

1. „Nyolc négyzet minden irányba.
Tökéletes a tábla.”

2. „Sötét és világos csókiából készüljön nagy süti:
feketék és fehérek a tábla négyzetei.”

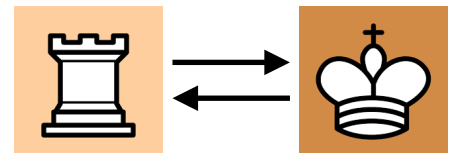
3. „Gyalog gyalogot bosszant,
mert leüti en passant!”

4. „Jaj, ha nincs se sakk, se matt,
az akkor bizony egy patt!”

5. „Aki ügyes, reménykedhet:
pattrá mentheti a meccset!”

6. „Király csak egyszer sáncolhat,
bástyával egyszer táncolhat!”

7. „Alapsorod védve legyen,
meg ne lepjenek hirtelen!”

8. „Kicsiny a gyalog, de erős!
Nézd, itt is ki a főnök a hős!”

9. „Bástya és huszár összejátszik:
alagútban matt fénye látszik!”

&

10. József Attila: Sportirodalom

„Sportirodalma, Takács, kedvessé tette a sportot
méla szememben, amely csak a sakk kockáin öregbült.
Már evezőt ragadok, gerelyem zug, röppen a diszkosz.
Holnapután kihuzom magamat; – s: milyen egy dali fickó -
így sóhajtnak utánam a lányok, még a Takács is.”

11. Kosztolányi Dezső: A sakk

„Feketesárga tarkaság.
Figyelve áll őrt a sok tarka báb.
Apám órákig bámul, nézi-nézi,
és visszabámul, nézi őt a sakk.
Szivarfüstben beszélget véle hosszan,
mint egy komoly arab.”

12. Kosztolányi Dezső: Sakkoztunk egyszer három nagydiákok

*„Sakkoztunk egyszer három nagydiákok
vörös tűznél, szigorú téli éjjel.*

*Az asztalon körző, tusscsésze állott,
s latin könyvek, kinyitva, szerteszéjjel.
Künn a fehér fák vártak, félve, halkkal,
a szél alighogy néha fölsohajtott,
s mi majszoltuk fiatal-lágy ajakkal
az édes és bíbor birsalma-sajtot,
melyben dió volt...*

*Még alig tíz éve,
s szemem kutat az elborult határon,
megoldódott a kedves-régi kéve,
Az első az, aki e verset írja,
a második, az Isten tudja hol van,
s a harmadiknak púpos már a sírja,
fejfája elvész a sötét falombban.
Jaj, mit tudtuk, három diák, az este,
hogy térden állva nézni kell a szépet,
csak én látom a múlt falára festve,
mi nem láttuk még akkor ezt a képet.
Türelmetlen vér nyargalt ereinkben,
szerettünk volna mindig menni, menni,
mit is sejtettük, hogy ez itt a minden,
és ami aztán jött, a semmi, semmi.
Ha pitypang kelyhét fújtuk, semmiség volt,
unottan vártuk az időt, mely eljő,*

*hiába lángolt kelletőn az égbolt,
csak ő kellett, a koldusi jövőendő,
mert azt hittük, az élet, mint a tenger,
bejárhatatlan, nem lesz soha vége,
előre néztiünk nyugtalan szemekkel,
mig lábunknál hevert a csönd, a béke.
De én a tengerek végére értem,
vitorlámat fordítom újra vissza,
s most megpihen e régi, téli éjben
szegény lelkem, a fáradt nihilista.”*

13. Kaffka Margit: SAKK-MATT

*„Kis kertilócán, vadszőlős ereszbe’
Kései langyos, nyári délután,
Sok tarka szálát öltésnek eresztve
Babrált egyszer egy haragos leány.
Nem egymagában volt, - ez a baj épen! -
Mellette is meg szembe, szörnyűképen
Figyelve, gyanakodva egy a másra,
Egy mókás öreg ember meg a társa
Fölöttébb komoly ifjú húzogat
Tarka ostáblán furcsa bábokat.
Fogy a futó, menekül a király,
Itt még a bástya rendületlen áll;
Szökdösve oldalt, jobbra-balra térnek
Az ördögös fehér-fekete ménnek,
S bár egyre hull a sok vitézi báb,
Új nemzedék jön és tüzel tovább.
Harc, melybe’ nincs szenvedély, csak ész,*

*Melyben, ha minden elhull, mi se vész.
Ám egy redő az ifjú homlokon
Jelenti: az eset komoly nagyon!
A lány csak ölt, csak tűz, - kifejti egyre...
Csodálkozó haraggal várva, lesve:
"Mikor lesz vége? Udvarolni sem mer?
Beh ócska játék, beh unalmas ember!"*

*Mult napra nap, telt lassan hétre hét,
S a kerti asztalon terítve szét
A harcmező; rajt' sárga-barna kocka
Következetes híven váltakozva
Most is a régi. Talán odabent
Van felbomolva a bölcs hadirend!?
A harcos bábú lézeng oktalan,
Meg visszatér, majd ész nélkül rohan.
A király egy csikót vesz üldözőbe,
Paraszt a tornyot ütné agyba-főbe,
S a királyné, rézsút tipegve fogytig,
Az ellenséges fővezérbe botlik.
...És kit okolni kell a sok bajér',
Két nyugtalan kéz néha összeér,
S két ifjú szempár, amikor lehet,
Találkozik a csatatér felett...
Nagyapó nézi hosszan, meglepetten:
"Olyan komoly, derék fiúnak hittem,
S bomlik immár ez is oktondi lázban!...
Nincs tartalom a mai ifjúságban!"*

14. Tandori Dezső: A 65. mezőről

*„64 évem a sakk
hatvannégy mezeje,
kis rejtvény: hát mi lesz
a 65.
- mező!? Ez itt a vicc,
mert a sakk 64 mezős táblákon zajlik,
na, erről mind leléptem, de – nem is folytatom.
És folytatom! A vicc ez, ezért nem egyszerű
kérdés, mi lesz vajon a 65.
mező? ...”*

15. Csokonai Vitéz Mihály: DOROTTYA, vagyis a dámák diadalma a fárságon (részlet)

*„...Bongorfi egynéhány személlyt öszveszede,
És alla polacca a táncnak eredete.
Maga vólt a vezér, a többek követték,
Kik a lengyel tempót emberül megtették.
Illyen menést téssen a Springer a sakkban,
Mikor harmadfelet ugrik a likakban;
Vagy miként a darvak, midőn kikeletre
Sereggel elmennek a rétre, ligetre;
Előrehányt lábbal és billegő nyakkal
Sétál az első pár a többi darvakkal. ...”*